

Ovi plasmani realizirani su od svih izvora sredstava kreditnog potencijala, međutim, ukoliko bi se htjelo utvrditi koliko je u tim plasmanima sudjelovala dinarska protuvrijednost transformiranih 182,0 mio USD deviznih sredstava građana, tada bi trebalo uzeti u obzir i kamate na deviznu štednju 42,1 mio USD, a i ukupnu imobilizaciju po osnovu tečajnih razlika od 52,3 mio USD, što bi značilo da su oni pokriveni sa 171,8 mio USD iz ovih izvora sredstava.

Knjiženjem dinarske protuvrijednosti primljene od Centrale banke kao i deviznih obveza prema građanima u Filijali - stvoreni su negativni dohodovni efekti u poslovanju s ovim sredstvima.

Suština dohodovnih problema rezultira iz nezatvorene bilance devizne štednje građana koja se povećava iz godine u godinu za novo pripisanu kamatu u devizama, što radi disproporcije kretanja kamatnih stopa i tečajeva iz godine u godinu multiplicira likvidnosne i dohodovne probleme, a u stvari predstavlja supstancijalni gubitak banke radi preljevanja dohotka u korist korisnika dinarskih kredita deviznog porijekla, koji se reflektira na tri načina:

- kroz gubitak na tečajnim razlikama do 1978. godine (tj. do prvog deponiranja kod NBJ).
- kroz gubitak na kamatnim razlikama do 1986. godine
- kroz gubitak koji se reflektira kao troškovi prikupljanja devizne štednje.

Filijala je pitanje tečajnih razlika nastalih do 1984. godine riješila prihvaćanjem obveznica Federacije na temelju važećeg zakona, a 400 mio din. ili 22 mio USD nastalih u periodu od 31.12. 1975. - 30.09. 1978. godine putem propisanog razgraničenja na teret prihoda u budućim godinama.

Na kraju treba istaći da se podaci ovog razdoblja odnose samo na poslovanje Filijale Zagreb. S aspekta deviznog režima u razdoblju od 1970. - 1977. godine treba promatrati priključenje dviju ekspozitura tj. ekspoziture Osijek 1.01.1978. godine sa iznosom devizne štednje od 43,0 mio USD, te ekspoziture Rijeka 1982. godine sa iznosom devizne štednje od 10,0 mio USD (pri čemu se ne može utvrditi utrošak devizne štednje u razdoblju 1970. - 1977. godine), što znači da je ukupni opseg cesije deviza veći za ove iznose, odnosno da je banka u narednom razdoblju 1978. - 1989. godine imala za iste iznose manje pravo raspolaganja.

4. FORMIRANJE I KORIŠTENJE DEVIZNIH SREDSTAVA GRADANA OD 1977. - 1989. GODINE

4.1. Društveno-ekonomski uvjeti za razvoj poslova devizne štednje

Novi devizni zakon koji je stupio na snagu 1.01. 1978. godine u članku 51. uveo je pravo slobodnog raspolaganja banaka s deviznim sredstvima građana i kao jednu od mogućnosti odredio je deponiranje deviznih sredstava građana kod NBJ. Na toj osnovi donesena je Uredba po kojoj banke vrše deponiranje prijenosom deviza sa svojih deviznih računa u inozemstvu na devizne račune NBJ u inozemstvu. Međutim, kod prvog deponiranja data je mogućnost da banke izvrše deponiranje prijenosom deviza sa svog deviznog računa kod NBJ što su ih pribavile kupovinom na međubankarskom sastanku iz sredstava beskamatnog kredita koja su dobila od Narodnih banaka republika.

Glavni cilj navedene knjigovodstvene operacije "proforma deponiranje" bio je prijenos rizika tečajnih razlika na NBJ za ukupnu deviznu štednju koja je bila upotrebljena u okviru važećeg deviznog zakonodavstva do 1.01. 1978. godine.

U slijedećim godinama analiziranog razdoblja NBJ omogućavala je bankama proforma deponiranje pripisanih deviznih kamata na deviznu štednju građana. Netto porast devizne štednje banke su u principu morale deponirati efektivnim putem ali kroz tehnička Uputstva je NBJ zbog različitih uzoraka odstupala od toga. Metodologija načina obračuna mogućeg korištenja "beskamatnog" kredita NBJ, spriječavala je banke da ostvare puno pravo korištenja kredita, te na taj način iz godine u godinu smanjivala stopu pokrivenosti depozita kreditom a time i dio raspoloživog kreditnog potencijala banaka za kreditne plasmane. Osim toga od 1985. godine NBJ vodi obvezu banaka za plaćanje kamata na kredit koji se postepeno povećavaju do visine eskontne stope NBJ.

Posebna karakteristika ovog razdoblja je i bitna promjena politike kamatnih stopa sa njenim destimulativnim utjecajem na porast devizne štednje. Tako su u 1984. godini uvedene dinarske kamate za svu domaću deviznu štednju, a u 1987. godini sa prelaskom na domicilne kamatne stope njihova visina je bitno smanjena.

U 1989. godini banke su zaključile Konvenciju kojom je utvrđen način izračunavanja kamatnih stopa na deviznu štednju i kojom se ukidaju dotadašnje stimulative kamate, odnosno ostavlja se bankama da stimulative kamate određuju shodno svojoj poslovnoj politici. Vezano na to, NBJ počela je priznavati domicilne kamatne stope na deponiranu deviznu štednju građana u depozitu kod NBJ uzimajući u obzir strukturu i ročnost depozita.

Krajem ovog razdoblja dolazi do glavne prekretnice u zakonskom reguliranju odnosa banaka i NBJ po deviznoj štednji, gdje su banke očekivale rješenje dohodovnih problema vodenja devizne štednje, a NBJ očekivala je iznalaženje izvora za sanaciju tečajnih razlika. Zakon o privremenim mjerama o pretvaranju tečajnih razlika po deponiranoj deviznoj štednji kod NBJ u javni dug Federacije - Sl. list br. 85/89. uvodi polugodišnje obračune pada devizne štednje građana i polugodišnje obračune kamata na depozit. Tumačenjem članka 5. ovog Zakona, NBJ dozvoljava bankama povlačenje deviza građana iz depozita kod NBJ samo u polugodišnjem obračunu i to u slučaju kad dode do pada devizne štednje građana u cjelini (ne više s obzirom na pad stanja po pojedinim valutama) u odnosu na stanje deponiranih deviza u cjelini. Ovakva praksa NBJ nije imala pravni osnov u sklopljenim ugovorima o deponiranju između banaka i NBJ, te je banke vodila u likvidnosnu blokadu i dohodovne probleme.

Kao što je navedeno u ovom poglavlju u ovom razdoblju banke su mogle slobodno raspolagati sa deviznim sredstvima građana, ali je to bilo samo njihovo formalno pravo.

Naime, devizno kreditiranje u državi nije bilo dozvoljeno u cjelom razdoblju. Izuzetno je bilo omogućeno bankama da se za razdoblje od 31.12. 1983. do 31. 12. 1985. godine nedeponirane devize građana koriste za plasman ili plaćanje prema inozemstvu sa rokom vraćanja do šest mjeseci (Sl.list 13/84.). Mogućnost plasiranja deviza u inozemstvu uvodi se krajem 1988. godine kada je NBJ prestala sa primanjem deviza u depozit.

Za razliku od razdoblja do 1977. godine, banke su u razdoblju od 1978. - 1989. godine slobodno raspolagale sa otkupljenim deviznim sredstvima građana što je u uvjetima otežane vanjske likvidnosti Jugoslavije bio jak stimulatívni faktor za njihovo angažiranje na ovom području preko povoljne kreditne politike. Dio ovog otkupa banke su morale upotrijebiti namjenski u okviru republičkih SIZ-ova za ekonomske odnose s inozemstvom (u Republici Hrvatskoj 20%).

4.2. Razvoj poslova devizne štednje u Osnovnoj banci Zagreb

U razdoblju od 1.01. 1978. - 31.12. 1989. godine banka je poslovala u statusu samostale Osnovne banke udružene u LB Združenu banku. Najbitnije značajke poslovanja banke u tom razdoblju su slijedeće:

- stagnacija povećanja ukupnog opsega devizne štednje kao najznačajnijeg izvora formiranja kreditnog potencijala banke,
- vođenje politike zatvorene devizne pozicije na području poslovanja s deviznim sredstvima građana, u pravilu putem mehanizma njihovog deponiranja kod NBJ i preko mehanizma definitivnog otkupa deviznih sredstava građana. S definitivnim otkupom deviznih sredstava građana banka je direktno smanjivala opseg svojih obveza po deviznoj štednji,
- deponiranjem deviznih sredstava građana banka je uspjela na NBJ prenijeti pretežni dio rizika novih negativnih tečajnih razlika, istovremeno se radi stalno padajuće stope pokriva deviznog depozita sa primljenim posebnim kreditom od NBJ iz godine u godinu smanjivao opseg raspoloživih sredstava banke za plasmane komitentima,
- u cijelom razdoblju banka je poslovala u uvjetima zaoštrenih dohodovnih odnosa, koji su bili u velikoj mjeri posljedica važećeg instrumentarija ekonomske i posebno dinarsko kreditne politike.

Ukupni opseg devizne štednje građana u analiziranom razdoblju povećao se za 390,9 mio USD ili 174%, te je krajem 1989. godine iznosio 615,0 mio USD. Dostignuti porast je rezultat pripisanih kamata kao i novih priliva devizne štednje pri čemu je nemoguće odrediti strukturu njegovog povećanja odnosno stanja po pojedinim kategorijama. Iz podataka u prilogu vidljivo je da je banka u analiziranom razdoblju obračunala 345,2 mio USD kamata, koje su bile ili kapitalizirane ili podignute. Opseg novih deviznih priliva u tom razdoblju iznosio je najmanje 231,8 mio USD i deviznih odljeva najmanje 186,1 mio USD (radi pomanjkanja analitičkih podataka na dnevnom nivou prometa, upotrebljeni su podaci o mjesečnom netto porastu ili padu devizne štednje). U prilikovima odnosno povećanju devizne štednje uzeto je pripojenje ekspoziture Osijek 1.01. 1978. godine sa 43 mio USD devizne štednje na taj dan, koja predstavlja prikupljenu deviznu štednju građana u periodu do 31.12.1977.god. uključujući i kamatu, što treba uzeti kao odbitnu stavku u ovom razdoblju.

Dok je rast opsega devizne štednje u razdoblju 1972. - 1977. godine iznosio prosječno godišnje 40%, u razdoblju 1978. - 1989. godine prosječan rast opsega devizne štednje iznosio je svega 10%. 1980. godine banka je prvi put zabilježila netto pad devizne štednje, te se navedeni odnos ponovio u šest godina analiziranog dvanaestgodišnjeg razdoblja. Ostvareni netto padovi bili su na godišnjim nivoima kompenzirani s pripisom kamate (na ukupni opseg pripisanih kamata pored važećih kamatnih stopa uticalo je i veliko učešće oročenih deviznih sredstava - prosječno 56%, te veliko učešće štediša s pravom na devizne kamate - polovina ukupne devizne štednje), tako da stanje devizne štednje povećavalo sve do 1986. godine kada je doseglo 626,5 mio USD, nakon čega je banka pri ukupnom stanju devizne štednje bilježila pad.

Najbitniji uzorci stagnacije devizne štednje bili su: pad povjerenja štediša radi zaoštavanja političkih odnosa i radi uvođenja ograničenja visine podizanja deviznih štednih uloga, veliko snižavanje kamatnih stopa radi prelaska na domicilne kamatne stope i djelomičnog prelaska na isplaćivanje dinarskih kamata (Prilog II), širenja prodaje robe za devizna plaćanja, povećane aktivnosti banke na otkupu deviza na osnovi stimulativne kreditne politike itd. Stagnacija devizne štednje je na taj način bila posljedica važećeg instrumentarija ekonomske politike radi zaoštrenih odnosa na području održavanja vanjske likvidnosti države.

Vezano na to da su u tom razdoblju u skladu s važećim deviznim propisima banke slobodno raspolagale s deviznim sredstvima građana, LB Osnovna banka Zagreb je:

- pretežni dio dostignutog porasta devizne štednje usmjeravala u devizni depozit kod NBJ, na što ju je vezao sklopljeni ugovor o prvom deponiranju u 1978. godini kada je pro-forma deponiranja devizne štednje bila jedina mogućnost za sanaciju zatečene devizne neravnoteže, prouzorčene preko obvezne cesije deviza na osnovi deviznih propisa koji su važili do kraja 1977. godine,
- tekuće devizne prilive upotrebljavala je za pokriće odliva devizne štednje građana, djelomično za efektivno deponiranje, te u manjem opsegu za privremeno deponiranje u inozemstvo,
- dio porasta deviznih sredstava građana otkupljivala je na osnovi kreditne ponude za različite namjene. Tako dobivena devizna sredstva usmjeravala je za uvoz repromaterijala za nesmetano odvijanje procesa reprodukcije, za uvoz robe općedruštvenog interesa i za vitalnu opskrbu stanovništva Republike Hrvatske, a dio za sanaciju dohodovnog položaja banke. Dio otkupljenih deviznih sredstava građana usmjeravala je osnivačima banke na osnovu dogovora o udruživanju sredstava u fondove banke (Fond osnovnih sredstava), te je tako formirala izvor za širenje i opremanje mreže organizacionih jedinica banke za poslovanje s građanima. S obzirom da ne raspoložemo podacima o opsegu otkupa do 1985. godine možemo navesti da je banka u zadnje četiri godine analiziranog razdoblja (1985. - 1989. godine) otkupila od građana 113,2 mio USD.

Na osnovu sklopljenih ugovora o deponiranju banka je u razdoblju 1978. - 1989. godine deponirala kod NBJ i povlačila iz depozita po slijedećoj strukturi:

(u mio USD, a 31.09.1991.godine)

O S N O V	DEPONIRANJE			POVLAČENJE	STANJE DEPOZITA
	Netto porast	Kamata	UKUPNO		
	1	2	3 (1+2)	4	5 (3-4)
1. Prvo deponiranje 31.05.1978.	251,3	42,1	293,4		293,4
- dev.sred.gradana u Filijali Zagreb do 1977.godine	182,0	42,1	224,1		224,1
- dev.sred.gradana u eksp.Osijek do 1977.godine	43,0		43,0		43,0
- dev.sred.gradana u Filijali Zagreb i eksp.Osijek od 1.01.-31.05.78.g.	26,3		26,3		26,3
2. Period od 31.05.1978. do 1989.godine	255,7	300,9	556,6	273,5	283,1
UKUPNO	507,0	343,0	850,0	273,5	576,5

Prilikom prvog deponiranja deviznih sredstava gradana kod NBJ u iznosu od 293,4 mio USD u obračun je ušla devizna štednja gradana prikupljena u Filijali Zagreb do 31. 12. 1977.godine u iznosu 224,1 mio USD uključivo s kamatom, te devizna štednja kod ekspoziture Osijek prikupljena do 31.12.1977.godine u iznosu od 43,0 mio USD uključivo s kamatom, kao i porast devizne štednje za prvih pet mjeseci 1978. godine u iznosu 26,3 mio USD. Nakon toga pa sve do kraja 1989.godine deponirano je u depozit kod NBJ 255,7 mio USD porasta devizne štednje, 300,9 mio USD kamate, a povučeno je iz depozita 273,5 mio USD pada devizne štednje, tako da je stanje depozita krajem 1989. godine iznosilo 576,5 mio USD.

Potrebno je upozoriti da je deponiranje deviznih sredstava gradana kod NBJ najvećim dijelom bilo proforma, a svega 61,7 mio USD ili 7,3% cjelokupnog deponiranja bilo je efektivno. Kod povlačenja deviza iz depozita kod NBJ banka je primala dinarsku protuvrijednost i bila je dužna iz vlastite devizne likvidnosti osigurati pokriće za isplatu.

Kao supstitut za deponiranu deviznu štednju NBJ poslovnim bankama putem republičkih centrala odobravala je tzv. beskamatne kredite na bazi i u visini deponirane devizne štednje po osnovu člana 51. Zakona o deviznom poslovanju, kako bi na osnovu replasmana ostvarile prihode za pokriće troškova devizne štednje. Stalnim izmjenama i dopunama propisa, te metodologija oko deponiranja i povlačenja deviza kod NBJ, a u vezi sve restriktivnije kreditno monetarne politike i utjecaja IMF-a, te nedostatkom prihoda u NBJ za ove namjene uz kasnije korištenje i budžetskih sredstava ovaj beskamatni kredit je iz godine u godinu smanjivan u odnosu na deponirana sredstva, da bi u posljednjim godinama praktično bio sveden na minimalni nivo i predstavljao jedan od najskupljih izvora bančinog potencijala (uvođenjem eskontne kamatne stope).

Naime, kao rezultat naprijed navedenih mjera pokrivenost deponiranih deviznih sredstava "beskamatnim" kreditom u Osnovnoj banci od 1978. - 31.12. 1989. godine kreće se od pune pokrivenosti kod prvog deponiranja do simboličnih 0,1% na kraju promatranog razdoblja. Tako je banka faktički postala isključivo komisionar Narodne banke sa brojnim negativnim efektima izvršavanja tih poslova. Osim negativnih dohodovnih efekata treba istaknuti veliki gubitak kreditnog potencijala što je vidljivo i iz tabele 9. Priloga I. Raspoloživa sredstva za plasman iz devizne štednje su od 324,6 mio USD koliko su iznosila krajem 1978. godine smanjena na svega 39,1 mio USD krajem 1989. godine. Ovakva intenzivna imobilizacija raspoloživog kreditnog potencijala stvarala je banci velike poteškoće na području kreditiranja članica banke i građana. Budući da nije bila u stanju bitno povećavati opseg ostalih izvora kreditnog potencijala, bila je prinuđena da u prvoj fazi fiksira opseg kredita komitentima, a od 1982. godine na dalje intenzivno smanjuje opseg kreditiranja. Tako je ukupni opseg kreditnih plasmana banke poduzećima i građanima od 425,6 mio USD krajem 1978. godine pao na svega 99,5 mio USD krajem 1989. godine.

S obzirom da depozit deviznih sredstava građana kod NBJ čini 75% potencijala banke krajem 1989. godine, to se može zaključiti da je NBJ njezin najveći poslovni partner, iz kojih odnosa nastaju presudni dohodovni problemi. Propisi koji reguliraju ovu materiju krajem promatranog razdoblja banci onemogućuju rentabilno poslovanje jer se naknadom koja se dobiva na deponirana sredstva ni iz daleka ne pokrivaju troškovi prikupljanja devizne štednje. Situacija otežava i činjenica što su pretežni korisnici kredita poduzeća iz poljoprivredno-prehrambenog kompleksa koji su zbog neadekvatnog tretmana devizne štednje građana od strane državnih organa morali na korištena sredstva kredita plaćati kamate po najvišim kamatnim stopama.

Usprkos svim aktivnostima svoje poslovne politike, te inicijativama bilo putem sistema LB Združene banke ili uz direktne intervencije, problematika neuređenih odnosa s NBJ po pitanju pokrivanja troškova devizne štednje građana tek se djelomično rješavala. Iz ovog osnova poslovanja u završnim godinama promatranog razdoblja Osnovna banka Zagreb ostvaruje godišnji gubitak od cca 13,0 mio USD, pa u 1989. godini članicama banke nisu mogla biti revalorizirana udružena sredstva u fondovima ni po minimalnoj stopi revalorizacije.

5. FORMIRANJE I KORIŠTENJE DEVIZNIH SREDSTAVA GRADANA
OD 1990. - 1991. GODINE

5.1. Društveno-ekonomski uvjeti razvoja devizne štednje u Glavnoj filijali
Zagreb

U 1990. godini u bankama dolazi do transformacije dinarske štednje građana u deviznu štednju, što je posljedica Odluke Saveznog izvršnog vijeća u slobodnoj prodaji deviza građanima za dinare.

Tokom posljednje dvije godine uslijed nedostataka prihoda u budžetu Federacije NBJ poticala je donošenje propisa i metodologija obračuna povlačenjem deponirane devizne štednje kojima je odgadala izvršenje svojih rashodnih obveza - pripadajućih kamata i tečajnih razlika. Veliki problem predstavljala je činjenica da se tečajne razlike po netto smanjenoj deviznoj štednji isplaćuju bankama polugodišnje. Ovakvo rješenje moglo je imati opravdanja kada se računalo da u uvjetima sprovođenja stabilizacionog programa i fiksnog tečaja dinara neće dolaziti do netto pada devizne štednje građana, a ne u uvjetima zaoštrenih društveno-ekonomskih odnosa i porasta nepovjerenja u banke.

Narodna banka Jugoslavije donosi Uputstva o načinu plaćanja realiziranih tečajnih razlika i kamata na iznos javnog duga - Sl.list br.33/90, gdje određuje da se povlačenje realizira u slučaju ukupnog pada deponirane devizne štednje, tj. po brutto principu koji zanemaruje valutnu strukturu.

Prema Odluci o uslovima i načinu davanja kredita bankama za održavanje dinarske likvidnosti, banke su mogle koristiti kredit za likvidnost na osnovu deponiranih blagajničkih zapisa (do 100% iznos njihove nominalne vrijednosti) za ostvaren pad devizne štednje građana u 1991. godini.

To znači da je NBJ ostao značajan dio dohotka na ime nerealiziranih i neoprihodovanih tečajnih razlika radi nerealne politike tečajeva. NBJ primjenila je mehanizam kojim za pad devizne štednje, međufinancira poslovno bankarstvo likvidnosnim kreditima po eskontnoj stopi koja predstavlja daleko veći trošak nego pasivna devizna kamata građanima u uvjetima mirovanja deviznih tečajeva, a kojeg troška nebi bilo da je pravovremeno izvršila svoje obveze.

5.2. Razvoj poslova devizne štednje u Glavnoj filijali Zagreb

Kao posljedica zaoštrenih društveno-ekonomskih odnosa, tijekom posljednje dvije godine dolazi do bitnih promjena u svim bilančnim pozicijama Glavne filijale Zagreb:

- bilančna suma smanjena je za 55,4 mio USD
- ukupna sredstva građana smanjena su za 151,5 mio USD, od čega devizna za 117,5 mio USD, a dinarska sredstva građana za 34,0 mio USD.

Promatrajući dinamiku kretanja devizne štednje građana po kvartalima, u periodu od 1.1.1990. do 31.12.1991. godine, vidljivo je da je u prva tri kvartala 1990. godine Glavna filijala Zagreb imala netto porast devizne štednje građana u iznosu od 33,0 mio USD, nagli pad devizne štednje počeo je u četvrtom kvartalu 1990. godine i iznosio je 62,9 mio USD.

U 1991. godini pad štednje nastavlja se kroz svaki kvartal s trendom smanjenja. U promatranom razdoblju od 1990. - 1991. godine ukupni netto pad devizne štednje iznosio je 170,7 mio USD, pripisane kamate 53,2 mio USD, odnosno knjigovodstveno smanjenje iznosilo je 117,5 mio USD.

(u mio USD à 30.09.1991.)

Period	Netto porast/pad devizne štednje	Pripisana kamata	Kumulativ netto porasta / pada	Stanje devizne štednje
01.01.1991.				615,0
31.03.1990.	+ 6,7		+ 6,7	621,9
30.06.1990.	+ 1,3		+ 8,0	622,9
30.09.1990.	+ 22,0		+ 30,0	644,9
31.12.1990.	- 62,9	+ 27,4	- 5,5	609,4
31.03.1991.	- 47,6		- 53,1	561,8
30.06.1991.	- 58,5		- 111,6	503,3
30.09.1991.	- 28,7		- 140,3	474,6
31.12.1991.	- 3,0	+ 25,8	- 117,5	497,5
UKUPNO	- 170,7	53,2	+ 117,5	497,5

Potrebno je istaći da pad devizne štednje najvećim dijelom predstavlja otkup deviza sa devizne štednje u Glavnoj filijali Zagreb i isplate u efektivnom novcu.

Od početka 1990. godine bivše osnovne banke koje su transformacijom izgubile status pravnog subjekta, kao i Glavna filijala Zagreb, pravo na pokriće tečajnih razlika po osnovu pada devizne štednje "ostvaruju" kroz zajednički obračun na nivou sistema LB. Prema obračunu kamata na depozit kod NBJ, za prvo polugodište 1990. godine, Glavna filijala Zagreb koristila je akontacije u iznosu od 123,5 mio din., dok je kamata za drugo polugodište deponirana u depozit kod NBJ na "pro-forma način" u iznosu 16,1 mio USD. Za netto pad devizne štednje građana po obračunu za drugo polugodište 1990. godine Glavna filijala Zagreb dobila je:

- od Ljubljanske banke d.d. Ljubljana 77,0 mio din.
- u obveznicama Republike Slovenije
(kroz račune internih odnosa) 155,0 mio din

i smanjila devizno stanje računa depozita u svojoj bilanci. S obzirom da obveznice Narodne banke Slovenije nisu nosile valutnu klauzulu niti kamatu, za Glavnu filijalu Zagreb nastala je negativna tečajna razlika u iznosu 199,0 mio din. (ili 8,5 mio USD).

U 1991. godini prema obračunu kamata na depozit za prvo i drugo polugodište, po Odluci Ljubljanske banke d.d. Ljubljana povećano je stanje deviznog depozita u bilanci banke, odnosno izvršeno je "pro forma deponiranje" u iznosu 31,1 mio USD.

Netto pad devizne štednje građana financiran je kroz kredite za likvidnost, te krajem 1991. godine Glavna filijala Zagreb koristi kod Ljubljanske banke d.d. Ljubljana:

- na ime isplate dinarske štednje	1,1 mlrd. din.
- na ime pada devizne štednje	2,1 mlrd. din.
- kamate na nivou Glavne filijale	2,0 mlrd. din.
- na ime primarne emisije	0,5 mlrd. din.
- za ostale namjene	0,4 mlrd. din.

Ljubljanska banka d.d. Ljubljana direktno je angažirana u Glavnoj filijali Zagreb sa 3,1 mlrd. din. jer primarna emisija sudjeluje sa 0,5 mlrd. din (izvor NBH), a krediti za ostale namjene predstavljaju komisiono financiranje komitenata u iznosu 0,4 mlrd. din.

Iz analize za razdoblje 1990. do 1991. godine u pogledu devizno-likvidnosnog efekta može se zaključiti slijedeće:

- pad devizne štednje građana nije imao utjecaja na smanjenje devizne likvidnosti sistema LB iz razloga što je u platno-prometnim transakcijama ostvaren pozitivan rezultat od 91,0 mio USD (višak priliva - nad odlivima preko računa u inozemstvu 169,0 mio USD, netto dotacije efektivnog novca 78,0 mio USD),

- pad devizne štednje građana u najvećem dijelu rezultiran je putem otkupa (otkupljene devize s devizne štednje građana 282,6 mio USD; prodano deviza na deviznu štednju građana 187,4 mio USD).

Po zaključnom računu za 1991. godinu Glavna filijala Zagreb ostvarila je prihode u iznosu od 10,4 mlrd. din.; rashode u iznosu 13,2 mlrd.din; odnosno gubitak u iznosu 2,8 mlrd.din.